

Tog er miljøvennlig

Overføring av godstrafikk fra vei til bane gir store sikkerhets- og miljøgevinster. Ett godstog kan transportere samme godsmengde som 24 fullastede vogntog. Et godstog mer hvert døgn, tur/retur på strekningene Oslo-Trondheim, Oslo-Bergen og Oslo-Stavanger ville tilsvare 52 500 færre vogntogtransporter på veiene hvert år.

Godstog ved Kvam i Gudbrandsdalen.
Foto: Rune Fossum

Toget har et lavere energiforbruk enn andre former for transport. Ca 80 prosent av dagens togtilbud drives av elektrisitet fra vannkraft, som gir lite eller intet utslipp.

Godstrafikk med lastebil bruker nesten seks ganger så mye energi som transport med godstog drevet av elektrisk energi.

Semihengere lastes på godstog
Foto: Rune Fossum

Enøk i Jernbaneverket

Jernbaneverkets energiforbruk er redusert fra 110,8 GWh til 84,2 GWh fra 2002 til 2005. Dette er ca 24 prosent og utgjør energiforbruket til langt over 1000 eneboliger.

Sensoren (øvert til venstre) registrerer temperaturen og styrer varmen i sporvekselen.

Ved å bytte til nye lysarmaturer på f.eks plattformer kan man redusere energiforbruket med minst 50 prosent samtidig som man forlenger levetiden på lyskilden fra 2-3 år til opp mot 12 år.

Ved å sette inn regulering av varmen på sporvekslene kan man redusere energiforbruket med opptil 65 prosent.

Før (til venstre) og etter utskifting av lysarmaturer på Oslo S.

Geiter på jobb for jernbanen

Det norske kulturlandskapet gror igjen. Nå samarbeider Jernbaneverket med Universitet for miljø- og biovitenskap, bønder og deres firbeinte hjelpere for å holde fri sikt langs jernbanen og å holde kulturlandskapet åpent.

- Kashmirgeiter beiter av vegetasjonen langs Flåmsbanen og Bergensbanen
- På to strekninger prøves det ut om beiting med geit er en effektiv måte å holde unna busk og kratt langs jernbanen
- Prosjektet skal gå over fem år
- Samtidig som det blir fri sikt og færre påkjørsler av elg langs jernbanen, bidrar geitene til et åpent og vakkert kulturlandskap

- Kashmirgeitene har en fin og ettertraktet ull som gir inntekt til bøndene
- Geiter er jo også ålreite dyr!

Jernbanen brenner for fugl

Et av Jernbaneverkets artsprosjekt handler om "jernbanefuglen" hortulan.

Hortulan er en liten spurvefugl som tidligere var forholdsvis vanlig i kulturlandskapet på Østlandet.

- I gamle dager brente man gresset i jernbaneskråningene, og der likte hortulanen seg
- Endringer i kulturlandskapet har ført til at hortulanen nå er på vei til å dø ut
- På to hortulanstrekninger brenner vi årlig gresset i skråningene for å bidra til gode leveområder

- På Solør hekker hortulanen fortsatt i de brente jernbaneskråningene
- Tiden vil vise om innsatsen fører til at hortulan overlever i Norge

Mangfold langs sporene

Stasjoner, sporområder og jernbanefyllinger har en egen spesiell "jernbaneflora". Noen planter trives spesielt godt langs jernbanen fordi:

- Det er grusetete, tørr og varm grunn med mye sollys
- De trenger naken grunn fordi de ikke tåler konkurranse fra andre arter
- Frøene spres av togene

Spesielle og typiske arter langs jernbanen er:

- Småtorskemunn, geitrams og sandskrinneblom
- Svillesopp – en sopp som vokser på gammelt grovt trevirke i solvarme miljøer. Tre-sviller er perfekt levested

Sjeldne og truede arter som trives på jernbaneområder:

- Brokkurt finnes i noen få havnebyer. I innlandet er den bare på to jernbanestasjoner

Røyskatt kan i likhet med hoggorm ha bol i steinur i tilknytning til sporet.

Bakkekløver på Eidanger stasjon.

- Bakkekløver vokser to steder i Norge – på Hovedøya i Oslo og på Eidanger jernbanestasjon

Tog gir minst klimagass

I Norge bidrar samferdselssektoren med 25 prosent av utslippene av klimagasser. Mindre enn 0,5 prosent av disse utslippene skyldes jernbane, mens veitransporten alene står for rundt 70 prosent. Utslipper fra veitransporten har i perioden 1990-2000 økt med 19 prosent.

Økningen skyldes vekst i trafikken, større og tyngre biler og økt utslipp av lystgass ved bruk av katalysatorer. Dette viser hvor viktig det er å få flere passasjerer og mer gods over fra vei til bane.

Jernbanens viktigste bidrag til miljøet er å øke sine relative markedsandeler. Ved siden av å skape et bedre miljø gjennom å øke togtrafikkens markedsandeler, arbeider Jernbaneverket systematisk med å bedre sin egen miljøprofil.

